

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף בכיר השירות הפסיכולוגי ייעוצי
היחידה לקידום אקלים חינוכי מיטבי וצמצום אלימות

כף יוט אחד התמודדות חינוכית-טיפולית עם בעיות התנהגות בגן, בכיתה ובבית הספר

ניהול כיתה – מבט מכיוון אחר "מפת דרכים" לניהול כיתה מיטבי וליצירת רווחה נפשית בכיתה סדנה¹ לצוות החינוכי בהנחיית יועצת או פסיכולוגית בית הספר

ניהול כיתה לא מתחיל בתחילת השיעור. השיעור הוא למעשה תוצאה של מרחב כיתתי מנוהל אשר נבנה בתהליך מתמשך ובשותפות בין הצוות החינוכי שנכנס לכיתה לבין התלמידים והוריהם. שיעור שהתנהל היטב מתבסס על תשתיות שהונחו שם קודם. מודל הסטנדרטים לאקלים חינוכי יכול לשמש מעין "מפת דרכים" מארגנת ליצירת פעולות משמעותיות לבניית מרחב כיתתי מנוהל, המאפשר צמיחה והתפתחות של כל השוהים בו. סדנה זו מציעה את "[מסמך הסטנדרטים ליצירת אקלים חינוכי בטוח](#)" כמפה מארגנת ליצירת תשתית לניהול כיתה יעיל.

משך הסדנה – כשעה וחצי

מטרות

- העמקת ההיכרות עם "מסמך הסטנדרטים ליצירת אקלים חינוכי בטוח"
- יישום מפת הסטנדרטים בכיתה לשם יצירת רווחה נפשית וכחלק מניהול כיתה מיטבי

פתיחה

- צפייה במערכון² "בוא הנה מיד" מאת הצמד "ילדים סורגים" (ניתן למצוא את המערכון ברשת).
- איסוף קצר של נקודות מתוך הסרטון שקשורות לנושא "ניהול כיתה".
- המורים מוזמנים ליצור, כל אחד לעצמו, תמונת מציאות של "ניהול כיתה מיטבי". להביע על דף בכל דרך שיבחרו את האיכויות המתקיימות בכיתה שיש בה "ניהול כיתה מיטבי". לתאר את תמונת המציאות בכיתה כזו - איך זה נראה בפועל? כדאי להיזכר בכיתה כזו או בשיעור שהייתה בו חוויה של שיעור "מנוהל היטב", לסקור את מה שהיה שם ולתאר את ההתנהלות של הכיתה והמורה.

שלב שני

מתחלקים לשלוש ומשתפים בתיאורים שיצרו. בתום השיתוף, השלישיה מגבשת יחד תמונת מציאות בהירה ככל האפשר של "כיתה שיש בה ניהול מיטבי".

חזרה למליאה

איסוף משותף על הלוח של מאפייני "ניהול כיתה מיטבי".

¹ נכתב על ידי יעל מלמד מדריכה ארצית ביחידה לאקלים מיטבי וצמצום אלימות

² במערכון משולבים ביטויים שעשויים להיות רגישים עבור חלק מהציבור. חשוב לצפות בקטע לפני הסדנה ולבדוק שהוא מתאים למנחה ולמשתתפים.

חשוב לקיים שיח מאפשר רגשית וחוייתית אשר באמצעותו יוכלו חברי הצוות להביא את עצמם באופן אותנטי סביב סוגיות של שליטה, ניהול, יציבות ושקט בכיתה. השיח צריך לכוון למקומות הרצויים, אך לא לחשוש מלגעת במקומות מורכבים.

שלב שלישי

חשיפה ל"מודל הסטנדרטים של האקלים", הצגת שבעת הסטנדרטים תוך יצירת חיבורים למאפיינים שנרשמו על הלוח מתוך "חקר השדה".

שלב רביעי

חזרה לקבוצות קטנות. כל קבוצה מעמיקה את החשיבה על אחד הסטנדרטים ומפתחת רעיונות יישומיים - "איך עוד אפשר להעצים את מימוש הסטנדרט במרחב הכיתתי? אילו תהליכים, פרקטיקות, יישומים, עקרונות מקצועיים ניתן לפתח בכיתה על מנת להעמיק את מימוש הסטנדרט שבו אנחנו עוסקים?"

חזרה למליאה

כל קבוצה משתפת בחשיבה שלה, הקבוצות האחרות מוזמנות לצרף מחשבות נוספות ולהרחיב.

לסיכום

ניהול כיתה מוגדר כיכולת המורה לארגן את סביבת הלמידה האנושית והפיזית בכיתה באופן שמאפשר לתהליכי ההוראה, הלמידה והחיברות להתקיים במיטבם. ניהול כיתה יעיל מושתת על אקלים מיטבי, על יכולת פדגוגית ומקצועית ומעל לכל, על נכונות איש החינוך להשקיע בהוראה, בעצמו, בתלמידיו ובחוויה החשובה שנקראת – חינוך. ניהול כיתה יעיל הופך את הכיתה למרחב של למידה והתפתחות מתוך חווית מוגנות, קשר ויציבות. מודל הסטנדרטים מוענק לכם היום ככלי וכתשתית לניהול כיתה מודע ומקצועי.